

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๔

อุบายวิธีการปฏิบัติธรรม

ก่อนจ้งหัน

พระที่ไม่ฉันจ้งหันในวัดนี้มีไม่น้อยนะ อยู่ข้างใน ท่านภาวนาของท่านทั้งนั้น แม้แต่มาฉันก็ไม่อ้อม พระเหล่านี้ฉันจ้งหันไม่อ้อม คือท่านตัดท่านเองไม่ใช่อาหารไม่มี นั่นละ การฝึกตัวเองเพื่อความเป็นคนดี ไม่ให้เป็นไปตามกิเลสความอยากความทะเยอทะยาน ความหิวโหยไม่มีอ้อมพอ นั่นคือกิเลส ธรรมต้องสะกดเอาไว้ ๆ เพื่อธรรมจะค่อยขึ้น ๆ เหยียบกิเลสลงไป ความอยากความทะเยอทะยานหิวโหยซึ่งจะทำให้เสียให้เป็นทุกข์ มากนั้น จะค่อยระงับลง ๆ ธรรมมีมากขึ้นเท่าไรก็มีความสงบเย็นความร่มเย็น ความอ้อมพอก็มีขึ้น ความอ้อมพอมีขึ้นความสุขมีขึ้น ความหิวมีมากมีน้อยเท่าไรมีตั้งแต่ความทุกข์ทั้งนั้น

เพราะฉะนั้นเราจึงอย่าไปเข้าใจว่า เศรษฐีมีเงินเป็นล้าน ๆ จะมีความสุข นั่นคือ เชื้อไฟที่จะเผาหัวเศรษฐีไม่รู้ตัว คือไม่มีธรรมแทรกเข้าใจใหม่ ถ้ามีธรรมแทรก กองเท่า ภูเขาธรรมแทรกไปหมด นำมาทำประโยชน์ได้หมด นั่นผิดกันนะ ถ้าปล่อยให้กิเลสเป็น เจ้าของแล้วพึ่งเป็นเจ้าเป็นถ่าน เจ้าของตายไปกระดูกก็เป็นเจ้าเป็นถ่านไปตามกัน ไม่มีอะไรติดตัวเลยนะ นี่ละธรรมกับโลกติดกันไปอย่างนี้ ให้พากันจำเอาไว้

อย่างที่พระท่านมาฉันจ้งหันนี้ ส่วนมากท่านไม่ค่อยฉันอ้อมนะ หากเป็นอยู่ในจิต ของทุกคน ๆ นั่นแหละ ท่านจะพิจารณาพอดิบพอดี ลดระยะอันไหนพอดี แล้วผ่อนขึ้น ผ่อนลงเรื่อย ๆ การภาวนาถือเป็นประมาณ ฉันมากฉันน้อยการภาวนาเป็นยังไง เอาภาวนาเป็นพื้นฐานคอยทดสอบดู ผลได้ผลเสียของการภาวนาจากการฉันมากฉันน้อย นั่นท่านสังเกตพิจารณาขนาดนั้น ไม่พิจารณาไม่ได้ มีอะไรมาแต่กินแต่ใช้แต่สอย ไม่ได้พิจารณาถึงความพอดีเลย แหกเหลวหมดไม่มีอะไรเหลือ ธรรมต้องแทรกตลอดถึงได้นะ มีมากมีน้อยความอ้อมจะอยู่กับธรรม ธรรมเป็นผู้กำกับ ๆ บังคับเอาไว้ ไม่ให้ความหิวโหยซึ่งสร้างความทุกข์แก่สัตว์โลกนั้น ไม่ให้มันทะเยอทะยานมากไป

พระในวัดนี้เราพูดจริง ๆ ตามธรรมดาเราก็ไม่ได้ชมพระเรา ตอนนี่เราปกครองพระมาตั้งร่วม ๕๐ ปีที่มารวมเป็นกลุ่มเป็นก้อน แต่ก่อนอยู่ในป่าในเขาปกครองแบบหนึ่ง ออกมาสู่ส่วนรวมนี้ปกครองแบบหนึ่ง เราปกครองพระเณรเราก็ได้ชมพระเณรที่ มาอยู่ที่นี่ ไม่ได้เป็นที่ตำหนิติเตียน แต่การชู้ชู้ไว้เสมอ ดีเท่าไรก็ชู้เอาไว้ ๆ แต่ภายในลึก ๆ ในหัวใจเราเราชมพระเณรของเรา ไม่ว่าจะมาจากทิศใดแดนใดภาคใด เป็นลูกศิษย์ ตถาคตเป็นอวัยวะเดียวกัน ความสุขความทุกข์การได้การเสียการอยู่การกินเฉลี่ยให้ทั่ว

ถึงกันหมด ประหนึ่งว่าอวัยวะเดียวกัน นี่คือลูกตถาคต จะเห็นแก่ตัวเห็นแก่คนนั้นไม่ได้ ผิดเลย อวัยวะของเราเอาเข้าไปมูขทวารอย่างเดียว มันจะเฉลี่ยเพื่อแผ้วถางถึงหมดในร่างกาย อันนี้ก็เหมือนกันของตถาคตนี่ เฉลี่ยเพื่อแผ้วถางด้วยความเป็นธรรมให้ทั่วถึงกันหมด พากันจำเอาไว้นะ

วันนี้เราเอาโอกาสอันนี้มาพูดให้พี่น้องทั้งหลายทราบถึงเรื่องการปฏิบัติของพระท่านไม่ได้อยู่ด้วยความสุขสบายแบบโลก ๆ สุขนะ ท่านอยู่ด้วยความทุกข์ ปรากับกิเลส แต่เอาความสุขที่เกิดขึ้นจากการปราบกิเลสเป็นธรรมหล่อเลี้ยงจิตใจต่างหาก เพราะฉะนั้นความสุขบ้างทุกข์บ้างท่านจึงไม่คำนึง เอาธรรมเป็นจุดที่หมาย ๆ เลย ที่นี้ให้พร

หลังจ้งหัน

พวกอยู่ข้างในเห็นแมวไหม มีแมวไหมทางวัดเรา เห็นแมวไหม ระยะนี้ดูเงียบไป เวลานี้กระแตกำลังมากขึ้น ไปที่ไหนมีอยู่ทั่วไปอย่างนี้ แสดงว่าแมวนี้มาขโมยกินตลอด เวลามันอยู่ในวัดนี้กลางวัน กระแตออกหากินกลางวัน แล้วก็กินไปเรื่อย ๆ ที่นี้ถูกพระถูกคนเราไล่แมวนี้ก็ไม่มาอยู่กลางวัน มันมากินเฉพาะกลางคืน กลางวันมันออกไปกระแตก็ออกเงยขึ้นมาได้ ประกอบกับพวกเราจับมันได้เรื่อย ๆ โห้ กระแตจนผิดหูผิดตา ทางวัดป่าแก้วเอามาแต่ละครั้งที่ละ ๕๐-๖๐ ตัว ครั้นมาปล่อยแล้วไม่นานหายเงียบ มันเป็นอย่างนี้หาเหตุหาผลก็ไม่ได้

ดูว่ามาปล่อยถึงสองครั้งสามครั้งที่ละ ๕๐-๖๐ ตัว พอปล่อยแล้วไม่ทราบมันหายไปไหน ๆ เรื่อยมา ฟังมางอกเงยขึ้นตอนนี้กระแต ระยะนี้มีอยู่ทั่วไป ไปที่ไหนเจออยู่ทั่ว ๆ ไป พอตีที่จับแมวนี้ กลางวันมันไปอยู่บ้าน กลางคืนมันมากิน แต่ก่อนกลางวันมันก็อยู่ที่นี้แล้วกินกระแตด้วย เพราะกระแตหากินกลางวัน เดียวนี้มันไปนอนอยู่ในบ้านกลางวันนะ กระแตก็ค่อยงอกเงยขึ้น มีเยอะกระแต

ทองคำที่ได้เมื่อวานชิ้นนั้นเพิ่งมาปรากฏวันนี้ วันที่ ๘ เมื่อวานนี้ได้ทองคำ ๑ กิโลกับ ๑ บาท ดอลลาร์ ๑๐๔ ดอลลาร์ ทองคำที่ได้ทั้งหมดเวลานี้รวมหมดเลย ทั้งที่ยังไม่ได้หลอมและหลอมแล้วเป็นทองคำ ๒,๔๘๒ กิโลครึ่ง วันลงไปกรุงเทพจะต้องได้เตรียม กะว่าจะจะได้หลอมถ้าไม่มีความจำเป็นอื่นใด คงจะได้หลอมทองไปกรุงเทพคราวนี้ เพราะได้ ๔๒๐ กิโลแล้ว ยังไงก็แน่นอนว่าเมื่อหลอมเสร็จเรียบร้อยแล้วจะไม่ต่ำกว่า ๔๐๐ กิโล เพราะมันเกินไปตั้ง ๒๐ กิโล ถึงวันไปนั่นก็จะได้ไปอีก ไปถึงสวนแสงธรรมแล้วถึงวันที่จะหลอมก็ได้ไปอีก ได้เรื่อย ๆ

เราคิดว่าจะหลอมทอง ไปคราวนี้คงได้หลอมแน่ ๆ ได้ ๔๒๐ กิโลแล้วนี่ ๔๐๐ นี้ ถ้ายังไม่ควรจะเข้าฝากเข้ามอบก็ยกก่อน พอหลอมเสร็จแล้วเก็บไว้ตุนิรัถย์ ตามธรรมดา

ก็เป็นอย่างนั้น เก็บไว้ตู้นิริภัยในธนาคารเขา คราวนี้ก็เหมือนกันเอาไว้ตู้นิริภัย ถึงเวลาที่ เราจะเอาไปเราก็เข้าไปเอาที่ตู้นิริภัยแล้วก็ไปเลย

เมื่อเข้านี้ก็ได้อุบัติถึงเรื่องพระ การฝึกกรรมเพื่อจิตใจให้สมบูรณ์เป็นลำดับไป ด้วยธรรมนี้ ต้องเกี่ยวกับสิ่งภายนอก เพราะสิ่งภายนอกเป็นอุปสรรคเป็นสิ่งกีดขวางได้ ตลอดไป ถ้าไม่พิจารณาเลยก้าวก็ไม่ออก พวกนักภาวนาทั้งหลายมักเป็นอย่างนั้น คือ ไม่ได้สังเกตตัวเอง สักแต่ว่าภาวนา กินก็กินอ้อมหมีพื้หมาไปเลย เวลากินแล้วก็ไม่ได้ คำนึง ว่าสบายท้องก็พอ ไม่ได้คำนึงถึงธรรมว่าเกี่ยวโยงกันยังไงบ้าง นี่อันหนึ่งเสีย ส่วน มากก็อาหารสำหรับนักภาวนาหมายถึงพระนะ ส่วนญาติโยมนั้นก็เหมือนกัน แต่ญาติ โยมไม่มีขอบเขตกฎเกณฑ์มากกว่าพระ

สำหรับพระนักภาวนามีกฎเกณฑ์จริง ๆ นอกจากท่านไม่ทราบ ไม่รู้วิธีฝึก กรรมตนเอง ก็ทำสะเปะสะปะไปมีมากอยู่นะ ต้องมีผู้พาดำเนิน คือเคยชินมาแล้วใน ภาคปฏิบัติซึ่งเป็นฝ่ายเหตุ แล้วผลเป็นยังไง ๆ ท่านก็ได้ไปตามเหตุที่ประกอบถูกต้องดี งามมาเป็นลำดับ แล้วนำนั้นมาสอนผู้อื่น มันก็ค่อยเป็นไปรวดเร็วผิตปรกติ ถ้าสักแต่ว่า อย่างนี้ใช้ไม่ได้นะ การกินนี้สำคัญมาก อาหารเข้าไปหล่อเลี้ยงร่างกาย ร่างกายกับใจมัน ติดพันกันอยู่ กระทบกระเทือนกันได้ง่าย เช่น สมมุติว่าเราฉันอ้อมมากนี่ธรรมนอนจนนะ ความอ้อมมาก ความสุขในการอ้อมมากทับความสุขในธรรมจากความเพียรก้าวไม่ออก จึง ต้องได้สังเกตตลอดเวลา

ส่วนมากพระกรรมฐานที่ท่านมุ่งต่ออรรถต่อธรรมจริง ๆ และรู้วิธีการดำเนินมา แล้วจากครูบาอาจารย์ทั้งหลาย ท่านมักจะดัดอยู่ตลอดเวลา เรื่องอาหารนี้ท่านจะไม่ฉัน ให้อ้อมแหละ ลดลง ๆ ถึงจะฉันมากก็มีส่วนลดอยู่ตลอด แล้วจากนั้นก็ลดลงไปเรื่อย ๆ ทดสอบตลอดเวลาภาวนาเป็นยังไง ๆ นี้ผู้ปฏิบัติต้องสังเกต เพราะอาหารนี้สำคัญมาก พอไปหล่อเลี้ยงร่างกาย ร่างกายมีกำลังแล้วก็ทับจิตใจ สติปัญญาก้าวไม่ออก เรียกว่า ความเพียรก้าวไม่ออก อันนี้ทับ

ตัวสำคัญก็คือว่าราคะตัณหาจะเกิดจากตัวนี้ ตัวนี้ได้รับการส่งเสริม ไม่ได้เกิด ด้วยทางอ้อมนะ มันยับเยิบในจิตก็รู้แล้ว ก็เราจะฆ่ามันอยู่นี้ มันแสดงขึ้นมาเล็กน้อย ก็ถือว่าเป็นพิษภัย เพราะฉะนั้นจึงต้องได้บังคับบัญชากันด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่จะฝึกอบรมตัวเองให้ดี ให้ธรรมเหนือตลอด ๆ ให้อาหารเหนือไม่ได้นะ อันนี้ก็เรียกว่าเรานี้ได้ ทำมาอย่างโชกโชนแล้ว เพราะฉะนั้นบรรดาพระทั้งหลายที่มาอยู่กับเรา มักจะไปทางนี้ เสียมากนะ นี่ละจรตินิสัยของคนเราจะมาอยู่ที่นี้อยู่ร่างกายเกี่ยวกับเรื่องอาหาร พระ ท่านจึงมักจะอดอาหารอยู่เสมอ แม้แต่มาฉันก็ไม่ให้พอ พอภาวนาสะดวงแล้วก้าว ๆ ที่

จะให้ฉันอิมหันาสารายูรู้สึกจะไม่ค่อยมีสำหรับวัดนี้นะ ให้ฉันแบบธรรมดา ๆ เลยรู้สึกจะไม่มี มีตลอดอยู่ตลอด ๆ ไม่มากก็น้อย ก็เพราะอันนี้มันรู้ในทางภาวนา

ที่เราสอนหมู่เพื่อนเราไม่ได้บอกว่าเป็นคำสั่ง ไม่ได้บอกว่าเป็นคำสอน บอกว่าเป็นคำบอกเล่าเรื่องราวธรรมดา ท่านก็ไม่ได้แสดงไว้ในธุดงค์ ๑๓ แต่มีอยู่ในบุพพสิกขา ก็เป็นความถูกต้องโดยธรรมเหมือนกัน อันนี้ก็ขึ้นอยู่กับจริตนิสัยอีกด้วย บางคนอดอาหารผ่อนอาหารดี บางคนอดนอนดี บางคนปฏิบัติธุดงค์ข้อใดข้อหนึ่งดี ดีไปอย่างนั้น ส่วนอดอาหารนี้รู้สึกจะถูกมากนะ อันนี้ไม่มีในธุดงค์ ๑๓ แต่มีอยู่ในบุพพสิกขา ก็ธรรมพระพุทธเจ้าอันเดียวกัน จะมีอยู่ที่ไหนก็คือธรรมนั่นเอง

เวลาเราสอนหมู่เพื่อนบอกว่า อันนี้ให้สังเกตการปฏิบัติของตัวเอง การภาวนาต้องสังเกตสิ่งเกี่ยวข้อง เฉพาะอย่างยิ่งการขบการฉันเป็นสำคัญและการนอน อันดับที่สองคือการนอน ถ้านอนมากทับ นอนน้อย ๆ แต่ไม่ถึงกับ... ถ้านอนน้อยด้วยการอดอาหารไปพร้อมกันนี้ คือมันเป็นไปด้วยกัน ที่อดอาหารไปตั้งสองสามวันขึ้นไปแล้ว ถึงสามวันแล้วความง่วงเหงาหาวนอนอยากจะพูดว่าไม่มี จะอยู่ตลอดรุ่งก็ได้ นั่งเที่ยงตรงเลย สถิติดีตลอดความง่วงเหงาไม่มารบกวน ถ้าฉันมากความง่วงเหงามาก นอนมาก ไข้เจ็บมาก มีแต่มา ๆ ด้วยกัน คลังกิเลสอยู่นั้นหมด

ที่นี้เราก็สอนหมู่เพื่อน จริตนิสัยของใครเป็นยังไงก็ให้สังเกตนิสัยของตัวเอง เช่นอย่างที่ว่าอดนอนผ่อนอาหาร หรือนอนน้อยนอนมากเป็นยังไง ให้สังเกตดู เอาความเพียรเป็นบาทฐานไว้เสมอ อะไรมากระทบกระเทือนความเพียรเพื่อความเสียหายให้ตัดออก ๆ เพราะเราในฐานะอาจารย์เราก็แยกมาหาตัวเรา สำหรับเราเองทางอดอาหารนี้ถูก ความเพียรของเรานี้ถูกอย่างจัง ๆ ไม่สงสัย เพราะฉะนั้นเราถึงไม่ปล่อยวางถึงขนาดต้องเสียมาตั้งแต่พรรษา ๑๐ ฟังซิ ถ่ายท้องตั้งแต่พรรษา ๑๐ เพราะ ๗ พรรษา ออกปฏิบัติ เริ่มแล้วนะ พอทำสังเกตเรื่อยไป เห็นมันดีทางอดอาหารก็ขยับเข้าเรื่อย ๆ ถึง ๑๐ พรรษาแล้ว ฉันทแล้วถ่าย อ้าว แปลกแล้ว แต่สำคัญที่มันไม่สนใจกับท้องกับปากอะไรนะ มันสนใจแต่ธรรม มันก็เป็นไปเรื่อย ๆ

ที่นี้อดอาหารไปเรื่อยตลอดนะ คิดดูซิเวลา ๙ ปีนี้ อดไปเหมือนว่าเป็นแถวเป็นแนวไปเลย ฉันก็ฉันบ้างชั่วระยะเวลา ๆ ธรรมดาจริง ๆ นี้ไม่มี มีแต่ลดไว้เสมอ เรียกว่าธรรมดาอิมหิมพีหามาไม่มี มีแต่ลดไว้ ๆ แต่ถือว่าธรรมดาในภาคกรรมฐาน จากนั้นก็ลดลง ๆ ที่นี้การภาวนาทางอดอาหารนี้ดีมากสำหรับเราเอง อดนอนนี้ไม่ต้องอดแหละ ถ้าลงได้อดอาหารแล้วไม่ต้องอดนอน เราไม่ฉันแล้วกลางคืนก็ต้องมีง่วงเป็นธรรมดา พอวันที่สองมาลดลง วันที่สามหายไปเลย วันที่สี่ที่ทำไม่ต้องพูด นอนนี้รู้สึกจะไม่เลยสองชั่วโมง ทั้ง ๆ ที่ร่างกายยังหนุ่มน้อยอยู่นะ นอนธรรมดาตั้งหลายชั่วโมง ตั้งสี่ห้าชั่วโมง

พอตีวันหนึ่ง ๆ พออดอาหารแล้วนอนอย่างมากดูไม่เลยสองชั่วโมง มันพอของมันเองนะ พอเอง ๆ

การนอนคือไม่หวังกับการอดอาหารเข้ากันได้สนิท เราก็สอนหมู่เพื่อน พูดให้หมู่เพื่อนฟังแล้วแต่ใครจะถือเอาเป็นคติเครื่องฝึกกรรมตนเอง แล้วก็มาได้เรื่องอดอาหารเสียมาก พระวัดนี้ไม่เคยขาดวัดเลย พระที่ไม่อดอาหารเลยวันหนึ่ง ๆ ไม่มีอยากว่าอย่างนั้นเลย ไม่มากก็น้อยอยู่นั้นเป็นประจำ ก็แสดงว่าถูกนิสัยของท่านเหมือนกับถูกนิสัยของเรา คนเราเมื่อถูกตรึงโหนถึงยากลำบากก็บ่น มันบ่นเพราะได้ผล ๆ เหล่านั้นมันไม่ค่อยได้ ทำไปก็เสียเวลาเปล่า ๆ ไม่เห็นเกิดประโยชน์ เราหารายได้นะ ด้วยเหตุนี้เองพระในวัดนี้จึงไม่ค่อยฉันจังหัน อยู่สะดวกในการภาวนา

เรื่องอดอาหารนี้ดีทุกชั้นนะ ไม่มีที่ต้องติได้ เวลาล้มลุกคลุกคลานอดอาหารดีมาก ตีกันอย่างหนักเลย ล้มลุกคลุกคลานสติสตั้งไม่ดีต้องอดอาหาร สติปรากฏขึ้นมาจากนั้นพอได้หลักได้เกณฑ์อดอาหารมากเท่าไร ถ้าพูดถึงเรื่องสมาธินี้จะแนวเลย นั่นเพราะจิตมันละเอียด ธาตุละเอียดจิตละเอียด ออกทางด้านปัญญายิ่งคล่องตัว เรียกว่าไม่มีเสีย การอดอาหารไม่มีเสีย แต่อันนี้เป็นเรื่องของเจ้าของจะผ่อนหนักผ่อนเบาเอง ในธรรมชั้นใดกับความเพียรชั้นใด กับอาหารเหล่านี้จะประกอบกันพอประมาณ ก็ต้องเป็นผู้สังเกตเอง แต่รวมแล้วเรียกว่าอดอาหารนี้ถูกทุกชั้น สำหรับนิสัยของผู้ที่ถูกนะ

อย่างเราที่พูดยันตัวได้แล้ว ไม่มีที่ต้องติ ถ้าลงว่าอดอาหารแล้วความเพียรดีทุกชั้น สมาธิก็ดี ปัญญาก็ดี แต่ทางด้านปัญญาเราจะอดมากเสียจริง ๆ ก็ไม่เหมาะ เราก็รู้เองนะ เพราะปัญญาเป็นขั้นที่ก้าวเดินอยู่ตลอดเวลาแล้ว เป็นแต่เพียงว่าเราผ่อนให้มันเล็กน้อย ผ่อนมากกว่านั้นไม่ได้ เพราะปัญญามันพุ่งของมันอยู่แล้ว แล้วก็ไปเรื่อย ๆ สังเกตอย่างนี้ซึ่งประกอบความเพียร ต้องสังเกต ไม่สังเกตไม่ได้นะ

สติกับปัญญาจึงบอกแล้วว่ายันตลอดนะ พรากอันนี้ไม่ได้ สติเป็นพื้นฐานของปัญญาก้าวเดินเป็นระยะ ๆ สติต้องเป็นพื้นฐาน เวลาตั้งมั่นลุ่มก็ต้องสติเป็นพื้นฐานด้วยการตั้ง ถ้าเป็นสติปัญญาอัตโนมัติแล้วไม่ต้องตั้งมั่นก็เป็น มันหลายชั้นนี่นะการพูดก็ดี สำหรับการอดอาหารดีทุกชั้น ไม่ได้มีที่ต้องติได้เลย เป็นแต่เพียงว่าผู้ปฏิบัติจะค่อยเข้าใจตัวเองหรือให้เข้าใจตัวเอง ถ้าหยابกว่านั้นว่าให้เข้าใจตัวเอง ถ้าละเอียดลงไปอีกแล้วว่าจะค่อยเข้าใจตัวเอง เข้าใจไหม พูดเป็นชั้น ๆ ซี้ ความหนาความบางมันต่างกัน คนเรา ถ้าผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดพอสมควรอยู่แล้วก็จะค่อยเข้าใจตัวเองไปโดยลำดับ สังเกตไปนั้น การอดอาหารในภาคปัญญาแล้วจึงไม่ได้อดมากอะไร แต่มันก็เสียตาย คือถ้าอดลงไปมันยิ่งคล่องตัวนะ ความหมุนของมันก็หมุน แต่ช่วยความคล่องตัวเข้าไปอีก

พอฟื้นขึ้นมาบ้างก็ขึ้นเวทีเลยแหละตั้งแต่บัดนั้น เพราะฉะนั้นร่างกายจึงชুবวมมาก ใครเห็นในทีวีก็ผอมมาก ๆ พอฟื้นขึ้นมาก็ขึ้นเลยไม่เหมือนทุกวันนี้ จึงว่าเป็นยาเทวดา รู้สึกว่าพร้อมเอาเหลือเกินที่จะให้ฟื้นตัวได้อย่างง่ายดายแล้วก็ขึ้นเวที จากนั้นมาก็เรื่อย โรคอันนี้ก็หายไปเลย เขาบอกว่าสิ่งที่เป็นสารพิษก็คือ หน่อไม้หนึ่ง หน่อหวายหนึ่ง เดี่ยวนี้เราเห็นหน่อหวายเราโบกมือใส่มันเลย มา ๆ ภูนี้เป็นหลวงตาคุณพ่อแล้วกว่ามึงจะมาสั่งสมยาพิษใส่ท้องกู กูตายไปห้าทวีปแล้ว อันนี้เราก็บอกว่า กว่ามึงจะมาเอากูลงได้ กูโดดลงตั้งแต่ ๕๐ ภูน หลวงตาคุณพ่อกว่านั้น เพราะฉะนั้นเวลานี้จึงไม่ค่อยสนใจกับหน่อหวาย เพราะหน่อหวายกับเวลาตายของเราไม่ทันเราแหละ เราจะโดดลงตั้งแต่ ๕๐ ภูน เพราะฉะนั้นจึงว่าหน่อหวายที่เฒ่า หลวงพ่อคุณพูดเข้าทำดี เราเอามาเป็นคตดี

นี่พูดถึงเรื่องการฝึกหัดตัวเองด้วยความพากเพียร ผู้ฝึกหัดที่จะแก้กิเลสจริง ๆ ต้องเป็นผู้พิจารณาพิจารณาในความเพียรของตนเอง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มาเกี่ยวข้อง จนกระทั่งถึงมีการพูดมากพูดน้อยอะไรนี้บวกกันหมดนะ แต่สำหรับเราไม่มีแหละเรื่องการพูดกับใคร คิดดูตั้งแต่เป็นมหาออกปฏิบัติถึงพรรษา ๑๖ จากพรรษา ๗ ถึงพรรษา ๑๖ ไม่ยุ่งกับใครเลย ไม่เทศน์ให้ใครฟังทั้งนั้น ๆ เลย หากว่าจำเป็นจริง ๆ ที่ไปพักข้างบ้านเขา เขานิมนต์ไปเทศน์เป็นกาลเวลานี้ก็ไปสงเคราะห์สักประเดี๋ยวประด๋าว เท่านั้นเอง ไม่ได้มีการเทศน์การพูดคุยกับผู้คนไม่มี มีแต่เราคนเดียว ๆ ตลอดเวลาอยู่อย่างนั้น เพราะฉะนั้นคำว่า การพูดมากจึงไม่มี

แล้วมีหมู่มีเพื่อนมาก อยู่หลายองค์บางที่คุยกันเรื่องนั้นเรื่องนี้ อันนี้ก็เสียทางภาวณา สังเกตอย่างนั้นซิ ถ้ามีกิจการงานเข้ามาแทรกมี ต้องคอยสังเกตตลอดเวลา งานการอะไรก็ตามเป็นเครื่องกังวล ปลุกความคิดความปรุงให้ออกไปทางภายนอกไม่เข้าสู่ภายใน เสีย ต้องคิดตลอดเวลาไม่งั้นไม่ได้นะผู้ปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้พระพุทธรเจ้าท่านจึงสอนพระที่อบรมกรรมฐานแล้วไปเที่ยว ท่านห้ามไม่ให้ไปอยู่ในที่ชุมนุมชน เช่น วัดโหนดที่มีการก่อสร้าง ท่านบอกไว้ เช่น สร้างวัดใหม่มีการก่อสร้าง จะปลุกกระตือรือร้นก็ตามก็มี ธุระหน้าที่การงาน ท่านห้ามไม่ให้ไปพักวัดนั้น แล้วไม่ให้ไปที่ชุมนุมชนคนหนาแน่น แม้ที่สุดต้นไม้ใหญ่ที่มีดอกมีผลอยู่บนนั้น พวกนกพวกกามากินเต็มอยู่บนต้นไม้ ก็ก่อความไม่สงบ อย่าไปพักที่เช่นนั้นบอกขนาดนั้นนะ ท่าน้ำที่ขึ้นลงของหญิงชายห้ามไม่ให้ไปพักที่นั่น บอกเป็นระยะ ๆ คือให้หาแต่ที่สงบ ๆ พุดง่าย ๆ นั้นพระพุทธรเจ้าสอนขนาดนั้นละ

แต่เรามั่นแค้นกว่าครูทั้งนั้นแหละ ท่านห้ามตรงไหนแล้ว อื้อ กล้าหาญมากนะ ถ้าตรงไหนท่านใส่ไปนี่หันหลังกลับปั๊บเลย ดีไม่ดีจะมาต่อสู้อีก ครูสอนให้ใส่เข้าไปทาง

ความเพียร หันหน้ามาจะมาต่อสู้อุครุ ก็คนจะตายแล้วนี่มันหิวนอน อีกอย่างหนึ่งเรา
 อยากจะพูดเต็มเม็ดเต็มหน่วยว่ามันขี้เกียจมากจะไล่ไปไหน มันขยันแต่นอนเท่านั้น มัน
 จะต่อสู้อุครุเข้าใจไหม นี่พูดถึงภาคปฏิบัติจิตตภาวนา ต้องเป็นนักสังเกตไม่สังเกตไม่ได้
 เรียกได้ว่าทุกแง่ทุกมุมเราเต็มความสามารถในการบำเพ็ญเพียรคราวนี้ เพราะมุ่ง
 อรรถผลเป็นจุดตายตัวเอง ด้วยเหตุนี้ความเพียรทุกสิ่งทุกอย่างจึงโหมกันเข้ามาๆ เข้า
 จุดเดียวๆ

การพิจารณาเพื่อรักษาภัยในความเพียรของเจ้าของ ก็ต้องพิจารณาไป
 พร้อมๆ กันจึงได้เรื่องราวมาพูดนี้ ไม่ใช่จะได้ทุกคนนะอย่างนี้ ต้องใช้ความพิจารณา
 เอาความเพียรเป็นที่ตั้ง เอาจิตเป็นที่ตั้ง จิตผิดปกติเพราะอะไร เราต้องพิจารณาหา
 สาเหตุของจิตที่ผิดปกติ จิตที่สงบแล้ว ที่นี้มันไม่แน่นเป็นยังงี้ จิตที่คล่องตัววันนี้มันไม่
 คล่องตัวเพราะอะไร ต้องแยกหา พอเห็นปั๊บแล้วปิดอกไม่ยุ่งต่อไป นั่นจึงเรียกว่าปรับ
 ตัวเอง ไม่งั้นไม่ได้เรื่อง นี่มันทุกแง่ทุกมุมที่ปฏิบัติมา ที่มันตายใจอยู่ได้นอนใจอยู่ได้ก็
 คือจิตที่เป็นสมาธิ อันนี้ยอมรับว่าเป็นความสุข เรื่องราวอะไรไม่ยุ่งๆ ก็เป็นความสุข
 แล้วตายใจนอนใจได้นะ

นี่เรามาพูดได้ระยะนี้ ระยะนี้อะไรไม่ค่อยมาเป็นภัย คือจิตมันก็อิมอารมณ์ มัน
 ไม่คิดเรื่องรูปเรื่องเสียงเรื่องกลิ่นเรื่องรส แต่ก่อนมันยุ่งกับสิ่งเหล่านี้เป็นประจำ ที่นี้
 เวลาสมาธิสงบแล้วเหมือนน้ำดับไฟ หรือว่าเหมือนหินทับหญ้าทับเอาไว้มันก็ไม่ออกไป
 ตอนนี้อย่าง พอก้าวออกทางด้านปัญญาเปิดหินที่ทับหญ้าออก หญ้าขึ้นละที่นี้ผิงเลย
 เทียว หญ้านี้เป็นหญ้าธรรมไม่ใช่หญ้ากิเลส มันก็ออกของมันผิงๆ เลย การปฏิบัติจึง
 ลำบากอยู่ที่ความสังเกต ถ้าไม่สังเกตไม่ได้ผลเท่าที่ควร ถ้าสังเกตแล้วจะเป็นความ
 เหมาะสมตลอดไป ประกอบกับฟังเสียงครูบาอาจารย์ให้ดีที่ท่านแนะนำยังงี้ๆ ให้จับเอา
 ไว้ๆ แล้วปฏิบัติตามนั้นๆ เราจะมีความผาสุกร่มเย็นไปโดยลำดับ

วันนี้ไม่พูดอะไรมากพูดวิธีการปฏิบัติจิตนะ อย่างอื่นก็พูดมามากต่อมากแล้ววัน
 นี้พูดวิธีการปฏิบัติจิต ต้องใช้ความพิจารณาตัวเองไม่ใช่ไม่ได้มันนะ สักแต่เข้าไปเดิน
 จงกรมก็ไป ไปนั่งสมาธิก็ไป ธรรมดาๆ แบบเซ่อๆ ซ่าๆ ไม่ได้เรื่องนะ เอาอะไรต้อง
 แบบขึ้นเวทีแล้วทุกอย่าง เดินจงกรมก็เรียกว่าขึ้นเวทีแล้ว นั่งสมาธิขึ้นเวทีแล้ว ที่นี้เวลา
 เราพักผ่อนนอนหลับก็เหมือนกับเป็นการให้น้ำ แต่ไม่ใช่ให้น้ำแบบตายเลยนะ ให้น้ำ
 เพื่อจะต่อสู้อันนั้นก็อย่างนั้น ท่าของความเพียรต้องเป็นอย่างนั้นตลอด อ่อนใจไม่ได้

เวลานี้กรรมฐานเราก็ร่อยหรอลงมาก ครูบาอาจารย์ก็ล่องลับไปๆ ผู้ที่จะได้หลัก
 ได้เกณฑ์และแนะนำสั่งสอนกันก็รู้สึกมีน้อยมากนะ จึงนำวิตกอยู่เหมือนกัน ถ้ามีข้อวัตร
 ปฏิบัติมีศีลมีสมาธิมีปัญญาประจำตนแล้วก็ค่อยมีลักษณะพระเรา ศीलเรียกว่าเต็มตัว

แล้วเรียกว่า หิริโหดตปปะ เต็มหัวใจ ไม่มีการล่วงเกินศีลของตนแล้วเรียกว่าผู้นั้นมีศีลสมบูรณ์แล้ว สมาธิจิตใจว่าวุ่นวุ่นมัว ฟาตมันลงไปเพื่อความสงบเย็นใจ ตีลงไปตลอด ๆ ด้วยความเพียรหนักแน่น ๆ จากนั้นสมาธิก็เป็นขึ้นมา นี้ได้รับผลทางสมาธิคือความสงบเย็น อยู่ไหนสบายหมด ผู้มีสมาธิสบายทั้งนั้น จิตอันอารมณ์ จะคิดเรื่องนั้นเรื่องนี้มันถือว่าเป็นความรำคาญ เพราะอำนาจแห่งความสงบทับไว้ ไม่อยากคิด ความสงบนี้มีผลดีมากกว่าการคิดปรุงแต่งซึ่งเป็นการรบกวนตัวเอง จิตมันก็อยู่นั้นเสียสบาย ๆ เพราะฉะนั้นมันถึงติด ผู้มีสมาธิหนักแน่นแล้วมักจะติด ถ้าไม่มีผู้มาแยกมาดึงออก ถ้ามีผู้แนะแล้วก็ออก

พอออกแล้วก็ก้าวทางปัญญา ปัญญาก็ต้องมีผู้แนะไปตลอดอีกเหมือนกัน ถ้าไม่ถึงที่สุดจุดหมายปลายทางเมื่อไร การแนะนำจากครูบาอาจารย์ต้องเป็นไปอยู่ตลอด ไม่ถึ๊กห่างอยู่นั้นแหละ ตามแต่เหตุการณ์ที่ควรจะถึหรือห่างในการศึกษาปรารถนาธรรมกับครูบาอาจารย์ เป็นอย่างนั้นนะ เอาจนกระทั่งมันพุ่งไปเสียหมดทุกอย่างแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นข้าศึกต่อกรกันบนเวทีหนักเบาเล็กน้อยนี้ จะขาดสะบั้นลงพร้อมกันเลย มหาสติมหาปัญญานี้เป็นเรื่องของมรรคเครื่องแก้กิเลส เมื่อกิเลสสิ้นซากลงไปแล้วสติปัญญาเหล่านี้ก็ระงับตัวไปเองไม่ต้องบังคับ เป็นเอง ถ้ายังมีอะไรอยู่ที่จะนั้นแสดงว่ายังมี มีเรื่องที่จะพืดจะเหวี่ยงกันอยู่นั้นแหละ สติปัญญาอันนี้จึงต้องก้าวเดินจึงต้องรอบตัวตลอดเวลา ถ้ามันสิ้นซากลงไปแล้วรอบหาอะไรก้าวหาอะไร มันก็รู้อีก เป็นอย่างนั้นนะ เอละวันนี้เพียงเท่านี้ วันนี้เทศน์อุบายวิธีการปฏิบัติธรรม (พูดกับผู้ว่าฯ อุดรฯ) มีอะไรก็ว่ากันไปเลย

ผู้ว่าฯ อุดร ไม่มีอะไรรับมากกราบท่านเฉย ๆ คิดว่าเพื่อท่านมีอะไรจะใช้ผม ผมมาดูอ่างน้ำที่บ้านจั่นกลัวว่าน้ำจะเยอะ เตี่ยวจะทำมแบบปีที่แล้ว แต่นี้เรียบร้อยดีครับ ไม่น่าจะมีปัญหา

หลวงตา น้ำมาเป็นครั้งคราวระยะนี้ นะ ไม่ได้มาติดต่อกัน มีมากเมื่อ ๒-๓ วันผ่านมานี้ก็ดูเหมือนจะเงียบไปฝนนะ กรกฏา-สิงหาเป็นหน้าน้ำ (ท่านไม่มีโปรแกรมไปไหนหรือครับ) ส่วนมากก็ไปช่วยโรงพยาบาล คือเอาของไปส่งโรงพยาบาลนั้นโรงพยาบาลนี้ จากนั้นโรงพยาบาลต่าง ๆ ก็มาเอาของ จะมาเท่าไรก็โรงเราเตรียมไว้พร้อมหมด ให้เสมอกันหมดเลย

ผู้ว่าฯ อุดร เมื่ออาทิตย์ที่แล้วผมเข้าไปดูที่เรือนจำที่หลวงตามอบเงินไปให้ ทำห้องน้ำนั้น ก็ทำไปได้เยอะแล้ว ทางฝ่ายผู้ชายก็เสร็จไปเยอะแล้ว ทางฝ่ายผู้หญิงก็กำลังเริ่มทำ ผู้บัญชาการฯ ก็ดูแลในเรื่องนี้จะเร่งทำให้เสร็จไว ๆ นี้ครับ

หลวงตา นี่ก็ได้ตกลงแล้วทั้งผู้บัญชาการเรือนจำ ทั้งทางนั้นถ้าไปซื้อของร้านไหนก็ไป เสร็จแล้วเราเป็นคนคอยจ่ายเงินเท่านั้น เพราะว่าคนทำงานก็เป็นพวกนักโทษในเรือนจำเขาทำเอง เราเป็นแต่เพียงว่าคอยจ่ายเงิน เท่านั้น เราก็จ่าย จึงว่าไม่เป็นการกังวลกันเลย การซื้อการขายอะไร เขาไปเอาของอะไรเขาก็ติดต่อกันเอง ร้านเขาก็รู้แล้วว่าเราเป็นคนสั่งมันก็ตายใจเลยว่กันเถอะ ถ้าวัดป่าบ้านตาดสั่งร้านไหนก็ทำให้ทั้งร้านเลยว่กันเถอะ ไม่ว่าเท่านั้น บริษัทกรุงเทพฯ ก็เหมือนกัน ทางหนองบัวลำภูอันนั้นให้ที่นอนยาวเหยียดที่นอนนักโทษหญิง คือที่นอนไม่พอเขาก็มาติดต่อของเรา เราก็เลยไปดูจริงๆ ไปแล้วเข้าเลยเขาก็นำเข้าไปดูที่ไหน ดูซอกแซกซิกแซ็กไปหมด บกพร้อมตรงไหนให้เขาบอกมา เขาก็ว่าที่นอนของนักโทษฝ่ายหญิงบกพร้อมมาก เราให้หมดเลยแ่นะอย่างนั้นแล้ว ให้หมด

อันนี้ก็ให้เป็นทางนักโทษเขาทำเอง เราเป็นผู้คอยจ่ายเงิน ๆ ก็เหมือนกันกับอุดร (แอดมากข้างในเรือนจำ) ก็นั่นแล้ว คนชั่วมันมากแอดมาก ที่นี่เราพูดเรือนจำทางข้างนอกนะ เราพูดถึงเรือนจำภายใน วัดป่าบ้านตาดยิ่งแอดมีแต่คนขี้เกียจ นักโทษขี้เกียจเต็มวัดเลย ตั้งแต่หัวหน้าลงมา เลยจะไม่มีที่หลับที่นอนให้คนขี้เกียจนอน ขี้เกียจภานา

นี่เราช่วยอยู่ตลอดเวลาเดี๋ยวนี้ เวลานี้รถก็กำลังให้เขาอยู่ รถแอมบูแลนซ์ ๒ คัน กำลังส่งพร้อมกัน พอดีไม่นานเราก็จะลงไปกรุงเทพฯ ถ้าหากว่ารถตกมาเมื่อไรก็ให้เขาติดต่อกันเอง แล้วก็บอกไปหาเรา เราจะส่งจ่ายมา ก็เท่านั้นแหละ รถแอมบูแลนซ์ ๒ คัน บ้านแท่น ชัยภูมิแห่งหนึ่ง แล้วก็ภูเรือ จังหวัดเลยคันหนึ่ง เครื่องเอ็กซ์เรย์ฟัน ทำคันโท เราช่วยอยู่อย่างนี้ตลอดเวลา (ให้เยอะนะครบโรงพยาบาลต่างๆ) เราให้ตลอดเวลาเลย ของตกมาๆ เรื่อย พอเราอนุญาตให้แล้วก็ส่งให้ๆ แล้วของตกมาก็จ่ายเรื่อยเป็นลำดับลำดับอย่างนี้ ไม่ค่อยมีเวลาว่างละงานยุ่งตลอด เราก็ยุ่งด้วยความเมตตา มันจึงพอถูไถกันได้นะ ถ้ายุ่งด้วยความไม่พอใจ โอ๊ย ป่านนี้เลิกไปนานแล้ว แต่นี้ยุ่งด้วยความเมตตา ยากลำบากขนาดไหนก็ถูไถกันไปอย่างนี้แหละ

(โรงเรียนบ้านบุงแก้วขอความเมตตาสร้างรั้วโรงเรียนประมาณ ๔ แสน) ยังไม่ให้ละพักไว้ก่อน เพราะเราจำเป็นกว่านี้ยังมีมาก ถึงจะมากกว่านี้น้อยกว่านี้ก็ตาม ความจำเป็นกว่าอันนี้ยังมีมากเวลานี้ เรายังไม่ให้ละ พักไว้ก่อน บอกไว้เลยว่ายังไม่ให้ เพราะสิ่งที่จำเป็นกว่านี้ แม้จะราคาน้อยกว่านี้หรือมากกว่านี้ก็ตามยังมี ต้องหมุนไปทางนั้นก่อน ประสาร์วเฉยๆ ยากอะไร ไปหาตัดเอาแขนงไม้ไผ่มาใส่ รถคันไหนมันติดด้านก็เอาไม้ไผ่ตำกันรถมันซิ มึงไม่รู้จักโรงเรียนกุหลาบว่กัน มันกลัวมันวิ่งเข้าป่าแหละ เราเงินไม่พอ หมุนตลอด

ที่พูดเดี๋ยวนี้นั้นน้อยเมื่อไรไซ้ใหม่ละ รถแอมบูแลนซ์คันหนึ่งเวลานี้ ๙๘๐,๐๐๐ นั้น แต่ก่อนจริง ๆ ที่เราเคยสั่ง ๘๐๐,๐๐๐ เดี๋ยวนี้อันถึง ๙๘๐,๐๐๐ แล้วมันขึ้นเรื่อย ๆ นะ แล้วไม่ว่าเครื่องมืออะไรขึ้นทุกอย่าง อย่างเวลานี้ก็รถแอมบูแลนซ์ ๒ คัน ๑ ล้าน ๙ แสน หก แล้วก็เอ็กซ์เรย์เท่าไรแสน (๖๓๐,๐๐๐ ครัว) ตกมาเมื่อไรก็จ่ายหมด ก็อย่างนั้นแล้ว เอ็กซ์เรย์ฟันอะไรอีกที่จะมาเร็ว ๆ นี้นะ อย่างนี้แหละเราจึงมีปัญหาอยู่บ้าง แล้วประการหนึ่งก็คือว่าคนเคยติดต่อกันเคยสั่งเสียกันแล้ว ตกมาเมื่อไรเขาก็พูดกันเสร็จเรียบร้อยแล้ว หากว่าขัดข้องตรงไหนเขาก็บอกไปหาเรา เราก็ส่งมาก็เรียบร้อยไปเลยไม่ยากอะไรละ เพราะคนเคยกันอยู่แล้ว

ถ้าพูดถึงเรื่องพวกที่ติดต่อกันกับเรานี้ไม่ว่าที่ไหน อย่างกรุงเทพฯ นี้บริษัทใดก็ตาม ส่วนมากจะเป็นบริษัทเครื่องมือแพทย์ พอว่าเป็นวัดป่าบ้านตาดสั่งมานี้ โหย เขาจะยกให้ทั้งบริษัทเลย อ้าวเป็นอย่างนั้นจริง ๆ คือเราไม่มีแรงอนเลยตรงเป้ง ๆ เรายังมีขู่เอาไว้ด้วย เราไม่แ่งแล้วอย่ามามีแ่งกับเรากันแล้วกันนะบอก ถ้ามี-มีทันทีนะบอกกันเลยนะ มีตัดขาดสะบั้นไปจนกระทั่งถึงวันตายไม่ติดต่อกันอีกเลย นู่นนะไม่ใช่เล่นนะ มีกับเราไม่ได้นะ ที่มีก็ไม่ใช้เจตนา เช่นอย่างลูกน้องเขาส่งมาอย่างนี้นะ ไม่ใช่หัวหน้าเขาส่งมาเอง มีผิดพลาดบ้างเราบอกไป เขาริบแก้ไขทันที ส่งมาให้ถูกต้องแล้วเขาก็มาขอโทษอย่างนี้ติดต่อกันได้ตลอดตายเลยไซ้ใหม่ เพราะไม่มีเจตนา ถ้ามีเล่ห์เหลี่ยมแล้วไม่ได้เรายังบอกชัดเจนเลยว่าอย่ามามีเล่ห์เหลี่ยมกับเรานะ

(หลงตาเครดิตที่อยู่แล้วครับ) เครดิตกับเครดิตคุ้มด้วยกันนั้นละ มันไปด้วยกัน มาไม่ถูกทางปีวะเลย สั่งทางกรุงเทพฯ ไม่ว่าบริษัทไหนเหมือนกันหมด เขาบอกว่าเวลานี้เขาเชื่อเรา เขายังไม่มาเพิ่มคะแนนให้เราอีก แต่ก่อนเขาเชื่อเราร้อยเปอร์เซ็นต์ ต่อมานี้เขาบอกเขาเชื่อร้อยยี่สิบเปอร์เซ็นต์ แต่เนี่ยเรายังไม่ไปทวงเอาเปอร์เซ็นต์อีกไม่ทราบว่าจะสูงหรือจะลดลงก็ไม่รู้ละ บริษัทไหนเขาบอกอย่างเดียวกัน เพราะเขาติดต่อกันทั้งหมดนี้ละ ถ้าว่าเป็นวัดป่าบ้านตาดนี้ตุ้มเลย ๆ จ่ายเมื่อไรก็ได้เขาว่าอย่างนั้น แต่พอมาถึงแล้วเราจะจ่ายเมื่อไรก็ได้ อย่างเขานั้นมันไม่ได้ พอมาถึงเรียบร้อยแล้วจ่ายปี้ง ๆ เลย

คิดดูตั้งแต่เวลาจำเป็นเรามีเราพูดด้วยความเป็นธรรมชาติ เวลาจำเป็นจ่ายมันไม่ใช่ค่อย ๆ นะตั้ง ๓ ล้าน ๔ ล้าน ที่นี้เงินเราไม่พอ เราก็บอกเขาไว้ว่าเวลานี้เงินเราไม่พอ เราจะจ่ายให้วันที่เท่า่นั้น แล้วให้คิดดอกเบี้ยตั้งแต่วันเรารับบิล เรารับบิลวันที่เท่า่นั้น บอกด้วยนะ เรียกว่าบิลรับเงินมาถึงเราแล้ววันนี้ แสดงว่ารับทราบแล้ว ตั้งแต่วันนี้ไปถึงวันนั้นให้คิดเอาวันหนึ่ง ๆ จะเสียค่าดอกเบี้ยเท่าไร ๆ ให้คิดค่าดอกเบี้ยเสร็จเราบอกอย่างนี้นะ ถึงวันเวลาจ่ายเราจะจ่ายให้ทั้งดอกเบี้ยด้วยอะไรด้วย เขาบอก โห้ย ไม่จำเป็น เขาตัด

ขาดสะบั้นมาเลย ไม่จำเป็น ในขณะที่เวลานั้นก็เรียกว่ารวดเร็วยิ่งกว่าที่ทั้งหลายอยู่แล้ว เขาถือว่าเป็นธรรมดาและรวดเร็วด้วยซ้ำเขาวางั้น ไม่เอาเขาวางั้น

ถึงขนาดที่ว่าติดหนี้เขาจะให้ดอกเขาเราก็บอกไปหมด คือเราให้ด้วยความเป็นธรรม ทุกอย่างเป็นธรรมทั้งนั้น คือเงินที่ควรจะได้แล้วได้วันหนึ่งเท่าไรๆ แล้วดอกของเขาที่ควรจะได้เราก็ต้องให้ ถึงสมมาให้วางั้นเถอะ เพราะฉะนั้นเราถึงบอกไว้ แต่เขาบอกปิดทันทีเลย เขาบอกไม่เอาๆ เลย นี่เรื่องเป็นมาอย่างนี้ แต่เขาก็ไม่เอาเขาเห็นใจเราเหมือนกัน ว่าเราเป็นธรรม เราไม่มีอะไรกับใคร อันนี้เลิกไว้เสียก่อน เรื่องรื้อนะ มันจะทำให้ชาวบ้านนอนใจ เราคิดหลายแง่ๆ สงเคราะห์ตรงไหนๆ เราไม่ใช่ว่าจะสงเคราะห์ทีเดียว เราต้องคิดดูชาวบ้านเหล่านั้นเป็นยังไงๆ เสียก่อน ไม่ใช่จะตมให้ๆ ถ้าอันไหนจะทำให้ชาวบ้านนอนใจหรือพวกที่มาขนอนใจเราไม่ให้ แน่อย่างนั้นนะ เราพลิกหลายส้นหลายเหมือนกัน ทั้งๆ ที่ว่าเราไม่มีเล่ห์เหลี่ยมนะ มันหากมีของมันอยู่นั้นแหละ อย่างที่ว่านี้ ใครขอให้ไปๆ พวกนี้นอนใจ เออะอะก็ขอๆ

นี่ศาลาใหญ่นี้เขามาสร้างให้แล้วนะ เป็นเรื่องของเขาเอง พวกกระทิงแดงเขามาขอเองเลย ยกครอบครัวมาขอ เขาก็เล่าเหตุผลต้นปลายทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นความจำเป็น เกี่ยวกับคนที่มาในงานนี้ ฟ้าลงฝนตกเปียกปอนไปหมดทุกครั้งๆ เราก็เห็น นี่เราก็เริ่มจะคิดแหละคิดเรื่องศาลานี้ ยังไงถ้าเรายังช่วยชาติอยู่ด้วยความลำบากลำบากก็ยังจะต้องเป็นไปอย่างนี้อีกเราก็คิดไป นี่เขาก็เข้ามาปึงเลย เขาพูดถึงเรื่องรับรองมาเลยทีหยา นะ กลัวเราจะเกรงใจเขา เขารับรองเรื่องการเงินการทองไม่เดือดร้อน ขึ้นต้นขึ้นนี้เลย

ไม่เวลานี้ก็สั่งมาได้ ๒ ปีแล้ว ข้ามมาจากเวียงจันทน์ มาไว้นี้ได้ ๒ ปีแล้ว ใครจะเข้ามาขอก็เกรงใจท่านอาจารย์อะไรๆ คราวนี้อยู่ไม่ไหวแล้ว สั่งไม้มาได้ ๒ ปีแล้ว แล้วมาขอสร้างด้วยเหตุผลกลไกที่ถูกต้องดีงาม เราก็เลยอนุญาตให้ ว่าทางนี้ก็เริ่มคิดเหมือนกันจึงรับไว้ ที่นี้รับแล้วซึ่งเขากำหนดไว้แต่ก่อนนั้นความกว้าง ๑๕ เมตร ความยาว ๕๕ เมตรที่นี้เวลารับแล้วเราก็เลยถามเลยว่า จะเอาความกว้างขนาดไหนความยาวขนาดไหน เขาบอกว่าความกว้างนั้น ๑๕ เมตรความยาว ๕๕ เมตร เราบอก โอ๊ย แคบไปบัดเวลาจะเอา เอาอย่างนี้นะ คือเอาความกว้าง ๓๐ เมตรเลยความยาว ๖๐ เมตรเลย เขายกมือสาธุขึ้นพร้อมกันพิบเลยทันที แทนที่เขาจะขัดข้องเขาไม่ได้ขัดเลย สาธุขึ้นเลย

ที่ศาลาเราช้านี้ะ คือเขาสั่งไม้มาขนาดของเขาที่กำหนดไว้แล้ว ที่นี้พอเรากำหนดให้ใหม่เขาจึงรีบไปสั่งไม้มาใหม่ทางประเทศลาว เฉพาะอย่างยิ่งคือต้นเสาซึ่งเป็นที่ยรวมของงานทั้งหลายของศาลา มันก็ช้า อันนี้ศาลาเลยต้องช้าด้วยต้นเสานั้นนะ พอเสาขึ้นแล้วที่นี้เขาก็ขึ้นรวดเร็ว เรื่องมันเป็นอย่างนั้น ศาลาหลังนี้จึงได้ขึ้น แล้วเราก็ทำ

ให้โล่งไปเลย คือไม่ให้มีห้องมีหับมีชั้นไหนทั้งนั้น ให้โล่งไปหมด เวลามีนงานก็พับเข้า
เลย พอเสร็จแล้วเลิกกันเลย ให้โล่งไปหมดเลย คือไม่มีห้องมีหับ ไม่มีใครเป็นเจ้าของ
ฝ้าความเป็นกังวลเลิกไปเลย แล้วโล่งไปเลยแล้ว เวลามีนงานก็พับเข้าเลย เอาอย่างนั้น
นะ นี่เขากำลังทำ (ทันฉลองวันเกิดท่านพอดี) เขาบอกว่าทันเขาว่าอย่างนั้น

เปิดดูข้อมูล วันต่อวัน ทันต่อเหตุการณ์ หลวงตาเทศน์ถึงเรื่องอะไร ทาง internet
www.luangta.com หรือ www.geocities.com/bantadd